

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **T. H.**, zastoupen Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou se sídlem Štěpánská 57, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 23. 4. 2008, zn. PRÁV-1589/08-5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2008, čj. 9 Ca 248/2008 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Žalovaný obdržel dne 12. 11. 2007 podání žalobce ve věci zpracování osobních údajů Policií ČR, která při dopravní kontrole dne 22. 8. 2007 sepsala formulář „Oznámení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu“. Policista uvedl do tohoto formuláře rodné číslo žalobce, a to i přes jeho výslovný nesouhlas. Žalovaný vyhodnotil podání jako dva samostatné návrhy. Prvním návrhem byl podnět k zahájení správního řízení o uložení sankce za neoprávněné využívání rodného čísla žalobce v souvislosti s popsanou událostí podle § 45 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a

§ 17e zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Tento návrh vyřídil žalovaný úředním záznamem ze dne 5. 12. 2007, v němž uvedl, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. O tom vyrozuměl žalobce přípisem ze dne 5. 12. 2007, zn. SPR-6535/07-3. Druhým návrhem byl návrh na zahájení správního řízení dle § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů, v němž měla být Policii ČR nebo Ministerstvu vnitra uložena povinnost zlikvidovat údaje o rodném čísle žalobce na všech nosičích informací týkajících se dané události. Tento návrh žalovaný usnesením ze dne 26. 11. 2007, zn. SPR-6443/07-2, odložil dle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť k jeho vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán. Žalovaný v usnesení uvedl, že podání, jímž se subjekt údajů obrací na žalovaného, je vždy jen podnětem k uplatnění dozorových pravomocí dle § 29 odst. 1 písm. a), příp. podnětem k zahájení správního řízení o správním deliktu či dle § 17 zákona o ochraně osobních údajů. Z § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů nevyplývá pravomoc žalovaného vést řízení, kterým by mohla být správci či zpracovateli osobních údajů uložena povinnost v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Takovou povinnost lze uložit pouze jako nápravné opatření dle § 40 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů.

[2] Rozklad žalobce směřující proti usnesení o odložení věci byl předsedou žalovaného zamítnut. Předseda žalovaného ve svém rozhodnutí, které je blíže označeno v záhlaví rozsudku, potvrdil správnost závěrů žalovaného. Dle předsedy žalovaného lze ukládat správci či zpracovateli osobních údajů povinnosti ve vztahu ke zpracování osobních údajů jen v rámci opatření k nápravě dle § 40 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, a to na základě závěrů kontroly provedené u této osoby. Právo subjektu údajů obrátit se na žalovaného se svým podezřením na nezákonné zpracování údajů nezakládá povinnost zahájit správní či jiné řízení, ale toliko povinnost došlé podání dle jeho obsahu posoudit a vyhodnotit, zda opodstatňuje uplatnit některou z pravomocí žalovaného a zahájit příslušné řízení. O zvoleném postupu a výsledcích vyrozumí žalovaný osobu, která podala podnět.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí předsedy žalovaného dne 3. 7. 2008 žalobu k městskému soudu, v níž zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků. Dne 22. 7. 2008 doplnil žalobce žalobu o podrobnou právní argumentaci. Městský soud žalobu usnesením ze dne 19. 11. 2008 odmítl, aniž by rozhodl o žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění usnesení uvedl, že jednou z nezbytných obsahových náležitostí žaloby je uvedení alespoň jednoho žalobního bodu, a to ve lhůtě pro podání žaloby. Soud není povinen vyzývat žalobce k odstranění této vady, neboť by to odporovalo zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení. V dané věci byla žaloba podána pouhé dva pracovní dny před uplynutím lhůty pro podání žaloby, neobsahovala žádný žalobní bod. Žalobní body byly žalobcem formulovány až po uplynutí této lhůty, a proto k nim nemohl soud přihlédnout. Jestliže by soud akceptoval uvádění žalobních bodů až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, prodlužoval by tím tuto striktně stanovenou zákonnou lhůtu, jejíž zmeškání nelze dle zákona prominout. Žalobce by tak byl neoprávněně zvýhodněn oproti těm, kteří lhůtu pro podání perfektní žaloby bez výhrad respektují. Soud by tím založil nepřipustnou nerovnost mezi subjekty. Absence jakýchkoliv žalobních bodů představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, který nemůže být zhojen ani následným doplněním žaloby ze dne 22. 7. 2008. Soud proto žalobu odmítl dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

II.

Argumenty obsažené v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel upozorňuje, že spolu se žalobou podal žádost o osvobození od soudních poplatků, na niž poukázal i v doplnění žaloby. O této žádosti však nebylo nikdy nijak rozhodnuto. Přitom dle § 35 odst. 8 s. ř. s. neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení od podání žádosti o osvobození od soudních poplatků až do právní moci rozhodnutí o této žádosti. Lhůta pro podání žaloby dosud z tohoto důvodu neuplynula. Nic tak nebránilo městskému soudu, aby vyzval stěžovatele k odstranění nedostatku žaloby dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Ostatně v důsledku doplnění žaloby již není této výzvy zapotřebí. Městský soud měl přihlédnout k doplnění žaloby, které bylo učiněno ve lhůtě pro podání žaloby. Rozhodnutí městského soudu lze charakterizovat jako svévolné, neboť bylo vydáno v rozporu s kogentní úpravou jednoduchého práva (nález sp. zn. III. ÚS 74/02, sp. zn. III. ÚS 737/02). Nezákonné rozhodnutí soudu má za následek vznik dalších nákladů a zbytečné prodloužení celého řízení, bylo jím porušeno právo na soudní a jinou právní ochranu a právo na projednání věci bez zbytečných průtahů. Na závěr stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení jako nezákonné zrušil.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 12. 10. 2009 (*správně zřejmě 12. 11. 2009 - pozn. NSS*) se vyjádřil k průběhu správního řízení. Zdůraznil, že po rozsáhlé novele zákona o ochraně osobních údajů provedené zákonem č. 439/2004 Sb. jsou všechna řízení vedená žalovaným zahajována zásadně z moci úřední. Stěžovatel nebyl poškozen na svých právech hmotných ani procesních, neboť žalovaný posoudil jeho podání dle obsahu a řádně jej vyřídil. Podání stěžovatele bylo jedním z důvodů, proč žalovaný zařadil do kontrolního plánu pro rok 2008 kontrolu zpracování osobních údajů Policií ČR a Ministerstvem vnitra. Žalovaný vyřizoval již několik podnětů stěžovatele a dle jeho poznatků jsou mnohé úkony stěžovatele (resp. jejich načasování) zcela účelové, směřují proti postupu žalovaného objektivně posoudit skutečný stav věci. Obdobně lze posuzovat i žádosti o osvobození od soudního poplatku a ustanovení advokáta, neboť žalovanému je známo, že úkony stěžovatele obvykle připravuje či přímo v zastoupení předkládá Mgr. M. Š., což je zjevné z obsahu a formy těchto podání. Žalovaný zcela podporuje názor městského soudu, že podání žaloby bez náležitého odůvodnění v samém závěru zákonné lhůty, navíc s vědomím nedostatečnosti takového podání, je nutno považovat za nepřípustné obcházení zákona. To jen podporuje názor žalovaného, že mnohé z úkonů stěžovatele nejsou vedeny snahou domoci se ochrany svých práv, ale snahou řízení procesně komplikovat a znemožnit či ztížit vydání rozhodnutí neodpovídající názorům stěžovatele. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předesílá, že usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby lze napadnout jen z důvodu nezákonnosti tohoto rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., viz např. rozsudek ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 - 98, všechna zde cit. rozhodnutí jsou přístupná na www.nssoud.cz]. Nezákonnost rozhodnutí může spočívat též v chybném posouzení právní otázky, zda je důvod pro odmítnutí žaloby dán (viz rozsudek NSS ze dne 6. 12. 2005, čj. 6 As 4/2004 - 53). V dané věci jde o posouzení otázky, zda stěžovatel doplnil žalobu o žalobní body ve lhůtě pro podání žaloby.

[8] Žaloba musí obsahovat mimo jiné žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozšířit žalobu o další žalobní body lze jen ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Dle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno. Požádá-li žalobce o osvobození od soudních poplatků, neběží po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní lhůta stanovená pro podání žaloby (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.).

[9] Ze soudního spisu je zřejmé, že rozhodnutí předsedy žalovaného bylo doručeno stěžovateli dne 7. 5. 2008 (č. 1. 2 a 29 soudního spisu). Žaloba podaná osobně u městského soudu dne 3. 7. 2008 neobsahuje žádný žalobní bod, a to ani v náznaku. Žalobní body stěžovatel uvedl až v doplnění žaloby podané osobně u městského soudu dne 22. 7. 2008. Již 3. 7. 2008 požádal stěžovatel o osvobození od soudních poplatků, o jeho žádosti nebylo nikdy rozhodnuto.

[10] Z těchto skutečností je tedy zcela zřejmé, že stěžovatel podal žalobu včas. Okamžikem podání žaloby přestala běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby, jelikož její součástí byla i žádost o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel formuloval žalobní body dne 22. 7. 2008 v doplnění žaloby, které bylo soudu doručeno v době, kdy lhůta pro podání žaloby stále ještě neběžela, neboť nebylo rozhodnuto o žádosti o osvobození od soudních poplatků. Žaloba se stala perfektní, a tedy projednatelnou dříve, než uplynula lhůta pro podání žaloby. Je třeba odmítnout náznaky a spekulace městského soudu v předkládací zprávě a žalovaného ve vyjádření ke kasační stížnosti, že stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků s cílem prodloužit si faktickou lhůtu k podání žaloby. Ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je normou kogentní. Nejvyšší správní soud připouští, že prostřednictvím její aplikace dochází k prodloužení zákonem striktně stanovené dvouměsíční lhůty k podání žaloby. K tomu je nutno ovšem dodat, že žádosti o osvobození od soudních poplatků musí být projednány přednostně (§ 56 odst. 1 s. ř. s.). Je tedy povinností městského soudu, aby o žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhodl bez zbytečného odkladu, a minimalizoval tak dobu, o níž je lhůta pro podání žaloby fakticky prodloužena. Samozřejmě i v případě této právní normy přichází teoreticky v úvahu její zneužití, popř. obcházení, které by nepožívalo právní ochrany. Zneužití práva či obcházení zákona by však muselo být v řízení před soudem jednoznačně prokázáno. V daném případě městský soud existenci § 35 odst. 8 s. ř. s. zcela pominul, o žádosti o osvobození od soudních poplatků vůbec nerozhodl. Městský soud v odůvodnění svého usnesení žádnou úvahu o zneužití práva či obcházení zákona v souvislosti s podáním žádosti o osvobození od soudních poplatků neuvedl.

[11] Nejvyšší správní soud shrnuje, že žaloba byla doplněna o žalobní body před uplynutím lhůty k podání žaloby a v tomto ohledu nic nebránilo jejímu projednání. Nebylo možno ji odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení.

[12] Soud se nicméně musel zabývat rovněž otázkou, zda není dán některý z dalších důvodů, pro nějž by musela být žaloba odmítnuta. Pokud by tomu tak bylo, musel by zdejší soud kasační stížnost zamítnout, neboť pouhá mylka městského soudu v důvodu odmítnutí nezakládá důvod pro kasaci odmítavého usnesení (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 Ans 9/2008 - 265, též rozsudek ze dne 3. 2. 2010, čj. 1 As 78/2009 - 76).

[13] Zákon o ochraně osobních údajů, ve znění účinném do 31. 3. 2009, svěřuje žalovanému pravomoc provádět dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem (např. formou kontroly), projednávat přestupky a jiné správní delikty a udělovat pokuty dle tohoto zákona. Žalovaný je povinen přijímat podněty a stížnosti jednotlivců a informovat je o jejich vyřízení (§ 29 odst. 1).

[14] Stěžovatel v rozkladu poukázal na rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2007, čj. 8 Ans 4/2006 - 68, v němž soud ze znění § 21 zákona o ochraně osobních údajů dovodil, že podáním žádosti o zajištění opatření k nápravě se zahajuje správní řízení, které musí být ukončeno vydáním rozhodnutí. Rovněž v doplnění žaloby stěžovatel obsáhle cituje z tohoto rozsudku. Dle jeho názoru jsou tyto závěry použitelné i v právním rámci změněném zákonem č. 439/2004 Sb. Zákon nyní používá *promiscue* pojem žádost (§ 21 odst. 1 až 3) a podnět (§ 21 odst. 4). Stěžovatel se odvolává i na č. l. 22 a 28 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (zvláštní vydání v českém jazyce: Kapitola 13 Svazek 015 S. 355 - 374).

[15] Nejvyšší správní soud nesdílí v tomto ohledu názor stěžovatele. Zákon č. 439/2004 Sb. výrazně novelizoval § 21 zákona o ochraně osobních údajů. Důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí: „Změna ustanovení § 21 až 24, která se týká ochrany práv subjektu údajů, je navrhována z několika důvodů. Tím nejdůležitějším je dosavadní zkušenost s aplikací § 21 a násl., kdy se přístup Úřadu, přístup subjektů údajů a přístup soudů, nepodařilo sjednotit v tom směru, že Úřad jako ústřední správní úřad nemůže v takovém případě ve své kompetenci řešit spory mezi správcem, zpracovatelem a subjektem údajů o odstranění následků neoprávněných zásahů do soukromí subjektů údajů a druh, popřípadě výši náhrady. Stejně i v případech náhrady škody vzniklé subjektu údajů v souvislosti se zpracováním jeho údajů není přípustné, aby tyto případy řešil správní úřad. Proto se navrhuje, aby kompetence Úřadu byla v tomto případě odpovídající jeho postavení a Úřad mohl na základě podnětu subjektu údajů postupovat vůči správci nebo zpracovateli prostředky pro správní úřad obvyklými, a případy, kdy jsou vznášeny nároky na náhradu nemajetkové újmy nebo náhradu škody, svěřit do pravomoci soudů, jak je tomu ostatně obvyklé i v ostatních případech zásahů do práva na ochranu osobnosti.“ (digitální repozitář PSP ČR, IV. volební období, tisk č. 508/0, www.psp.cz, zvýraznění doplněno).

[16] Ustanovení § 21 odst. 1 až 3 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., upravuje právo jednotlivce (subjektu údajů) obrátit se na správce nebo zpracovatele osobních údajů se žádostí o zjednání nápravy při jejich zpracování. Žádost ve smyslu těchto ustanovení představuje soukromoprávní, mimoprocesní prostředek nápravy nedostatků při zpracování osobních údajů. Na jedné straně vystupuje subjekt údajů, na druhé straně správce či zpracovatel údajů. Žalovaný do prošetřování žádosti subjektu údajů správcem či zpracovatelem nezasahuje. Pokud správce nebo zpracovatel údajů nevyhoví žádosti subjektu údajů, má subjekt údajů právo obrátit se přímo na žalovaného. Subjekt údajů se může na žalovaného obrátit se svým podnětem přímo, i když nevyužil postupu dle § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů (§ 21 odst. 4 tohoto zákona). Ustanovení § 21 odst. 3 a 4 upravují právo subjektu údajů obrátit se na žalovaného. Podmínkou využití tohoto práva není vyčerpání soukromoprávního „prostředku“ nápravy v podobě žádosti dle § 21 odst. 1. V této souvislosti (vztah subjekt údajů – úřad) již zákon nepoužívá pojem žádost, nýbrž podnět. Nelze tedy souhlasit s tvrzením stěžovatele, že zákon tyto pojmy používá *promiscue*, naopak pro každou ze situací používá pojem jiný.

[17] Právní názor vyjádřený v rozsudku NSS čj. 8 Ans 4/2006 - 68 (cit. v bodě [14] shora) je postaven na znění § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů před změnou provedenou zákonem č. 439/2004 Sb., dle něhož měl subjekt údajů právo obrátit se na žalovaného s žádostí o zajištění opatření k nápravě. Zákon o ochraně osobních údajů ve znění zákona č. 439/2004 Sb. již toto subjektivní veřejné právo jedince (subjektu údajů) nezakotvuje. Jedinec disponuje pouze právem obrátit se se svým podnětem na žalovaného. Právní úprava tedy nadále nepočítá se zahájením správního řízení podáním žádosti jednotlivce, plně se prosadil princip oficiality, kdy všechna správní řízení vedená žalovaným mohou být zahájena jen z moci úřední (zpravidla na základě podnětu či stížnosti jednotlivce).

[18] Současná právní úprava není v rozporu s č. l. 22 a 28 odst. 4 směrnice 95/46/ES (cit. v bodě [14] shora).

[19] Dle č. l. 28 odst. 4 se na orgán dozoru (tedy žalovaného) *může obrátit jakákoli osoba nebo sdružení zastupující tuto osobu se žádostí týkající se ochrany svých práv a svobod v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Dotčená osoba je informována o způsobu vyřízení své žádosti.* Z těchto ustanovení směrnice nelze dovodit, že podání žádosti ze strany jedince má mít za následek zahájení správního řízení a vydání rozhodnutí o žádosti, nebo že by orgán dozoru musel vždy na podnět žadatele zahájit správní řízení. Směrnice pouze ukládá, aby se orgán dozoru žádostí řádně zabýval a vyrozuměl žadatele o tom, jak s žádostí naložil. Pojmu žádost užitému v českém znění směrnice nelze přikládat totožný obsah a právní účinky, jaké má žádost dle vnitrostátního práva (správního práva procesního). Např. německá verze směrnice používá termín *Eingabe* (česky podání), zatímco německé správní právo označuje návrh na zahájení řízení jako *Antrag*. Slovenská verze směrnice stanoví, že „[k]aždý dozorný orgán si vypočuje nároky uplatňované každou osobou alebo každou asociáciou predstavujúcou túto osobu, týkajúce sa ochrany jeho práv a slobôd vzhľadom na spracovanie osobných údajov. Príslušná osoba je informovaná o výsledku žaloby“ (zvýraznění doplněno).

[20] Účelem článku 22 směrnice je zajistit přístup subjektu údajů k soudu. Český právní řád implementoval tento požadavek prostřednictvím § 21 odst. 5 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. (k tomu viz bod [15] shora). Dle tohoto ustanovení může subjekt údajů, kterému vznikla zpracováním osobních údajů jiná než majetková újma, uplatnit své nároky dle zvláštního zákona (žaloba na ochranu osobnosti dle § 13 obč. zák.). Při náhradě škody se postupuje dle obecné úpravy odpovědnosti za škodu (§ 25 zákona o ochraně osobních údajů). Vedle těchto soukromoprávních prostředků soudní ochrany musí vnitrostátní právo přiznat subjektu údajů i právo obrátit se se stížností na dozorový orgán (viz č. l. 28 odst. 4 směrnice). Ani v tomto případě nelze přeceňovat doslovné české znění směrnice, které používá spojení „*možnost opravného prostředku ve správním řízení, který je možno podat, zejména orgánu dozoru uvedenému v článku 28*“. Slovenská verze směrnice užívá spojení „[b]ez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek administratívne prostriedky nápravy, pre ktoré sa môže urobiť predpis, okrem iného pred dozorným orgánom uvedeným v článku 28“. Německá verze obsahuje spojení „[u]nbeschadet des verwaltungsrechtlichen Beschwerdeverfahrens, das vor Beschreiten des Rechtsweges insbesondere bei der in Artikel 28 genannten Kontrollstelle eingeleitet werden kann“. Ani z čl. 22 směrnice nelze dovodit požadavek, že vnitrostátní právo musí zakotvovat veřejné subjektivní právo subjektu údajů požádat dozorový orgán o zajištění opatření k nápravě, jemuž by odpovídalo tzv. návrhové správní řízení. Subjekt údajů, který neuspěl se svým podnětem u dozorového orgánu, se může domáhat ochrany cestou žaloby na ochranu osobnosti.

[21] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že zákon o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., nezakládá stěžovateli veřejné subjektivní právo na zahájení správního řízení žalovaným. Podání stěžovatele je třeba považovat pouze za podnět k provedení kontroly a zahájení řízení o uložení nápravných opatření dle § 40 zákona o ochraně osobních údajů. Žalovaný se podnětem stěžovatele zabýval a o svých zjištěních ho v souladu s § 29 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů informoval. Bylo by jistě možné polemizovat, zda mohl žalovaný postupovat dle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu a věc usnesením odložit, či zda měl postupovat dle § 42 správního řádu a pouhým přípisem sdělit stěžovateli, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. Podání stěžovatele se totiž týká věci, která patří do věcné působnosti žalovaného (§ 2 odst. 2 a § 29 zákona o ochraně osobních údajů). To však nic nemění na tom, že stěžovatelovo podání bylo pouze podnětem k provedení kontroly žalovaným a zahájení řízení o uložení nápravných opatření. Usnesením o odložení věci sdělil žalovaný stěžovateli, že jeho podání nemá za následek zahájení správního řízení ve smyslu § 44 správního řádu a že nehodlá zahájit řízení ani z moci úřední. Důvody, proč žalovaný nespátřuje v postupu Policie ČR při zpracování osobních údajů žádné pochybení, byly stěžovateli sděleny přípisem ze dne 5. 12. 2007, zn. SPR-6535/07-3. Žalobou napadené rozhodnutí předsedy žalovaného nenaplnňuje materiální znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., neboť se jím nezakládají, nemění ani neruší práva či povinnosti, ani se závazně neurčuje, že osoba určitá práva má či nemá. Jestliže podání stěžovatele, k němuž se žalobou napadené rozhodnutí upíná, bylo pouze podnětem k zahájení řízení z moci úřední a samo žádné správní řízení nezahájilo, nemůže být stěžovatel tímto rozhodnutím dotčen ve své právní sféře. Forma rozhodnutí nemá v tomto ohledu žádný význam.

[22] Na podporu výše uvedeného závěru lze odkázat na právní názor vyjádřený v rozsudku NSS ze dne 8. 7. 2009, čj. 3 Ans 1/2009 - 58: „[P]odatelé podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nemohou domoci zahájení řízení a následného vydání rozhodnutí ani pomocí jiných zákonných institutů než je opatření proti nečinnosti, a to z toho důvodu, že jim na základě ustanovení § 42 správního řádu ani jiného ustanovení tohoto zákona žádné takové právo nevzniká. Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit. Je tomu tak především proto, že možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží prvořadě k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta a nikoliv k realizaci individuálních veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob. Dalším důvodem nepochybně je i skutečnost, že podnět k zahájení řízení z moci úřední může podat kdokoliv, tedy i ten, o jehož právech či povinnostech by nebylo v řízení jednáno a jehož práv či povinností by se výsledné rozhodnutí správního orgánu nijak nedotklo. Takový podatel by tedy nebyl účastníkem tohoto řízení a nebylo by tudíž ani účelné mu právě jen pro tuto fázi řízení přiznávat nějaká procesní práva. V souhrnu zde tedy není dán legitimní zájem na tom, aby zahájení správního řízení z moci úřední bylo vynutitelné na základě pouhého podnětu a není zde proto ani důvodu podatelům podnětu poskytovat soudní ochranu. (shodně rozsudek NSS ze dne 19. 8. 2009, čj. 8 Ans 6/2009 - 83, ve vztahu k podnětu na zahájení řízení pro porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže; též rozsudek ze dne 13. 8. 2009, čj. 9 As 57/2008 - 35, k podnětu na zahájení přestupkového řízení z moci úřední).

[23] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k názoru, že rozhodnutí žalovaného je vyloučeno ze soudního přezkumu na základě § 70 písm. a) s. ř. s., a proto měla být žaloba odmítnuta dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel se k této otázce vyjádřil v doplnění žaloby (bod [14] shora), zdejší soud vzal jeho stanovisko na vědomí a vypořádal se s jeho argumenty.

[24] Na závěr lze shrnout, že městský soud žalobu stěžovatele správně odmítl, byť z nesprávného důvodu. Za daných okolností by zrušení usnesení městského soudu bylo přepjatým formalismem, neboť jediným účelem takového postupu by bylo, aby městský soud žalobu znovu odmítl, tentokrát ze správného důvodu. To by dále neúměrně prodlužovalo délku řízení před správními soudy, což by nepochybně bylo na újmu ústavně zaručenému právu stěžovatele na projednání věci bez zbytečných průtahů (č. l. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Na závěr, že rozhodnutí žalovaného nemůže být podrobeno soudnímu přezkumu, nelze nic změnit.

IV.

Závěr a náklady řízení

[25] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[26] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo.

Žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady převyšující běžnou

administrativní činnost. Proto Nejvyšší správní soud nepřiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2010

JUDr. Josef
Baxa
předseda senátu